

MEMORIU ŞTIINŢIFIC

asupra lucrării domnului **Claudius Marian Teodorescu**, „**Modelarea şi construirea unui lexicon digital pentru limba română**”, prezentată ca teză de doctorat.

Tema abordată de autor, aceea a construcţiei unui „sistem de referinţă complet” pentru limba română prin valorificarea resurselor digitale (bibliografii, corpusuri, lexicoane), este o temă ambiţioasă şi relevantă atât pentru lingvistica românească, cât şi pentru direcţiile actuale de cercetare internaţională. Într-un context în care ştiinţele limbajului sunt tot mai mult asistate de tehnologii informatice, lingviştii români şi internaţionali care studiază limba română au nevoie de instrumente actuale şi performante. Necesitatea unor instrumente digitale integrate pentru limba română este evidentă: cercetarea contemporană cere acces rapid la bibliografii, la corpusuri bine structurate şi la lexicoane formalizate.

Autorul porneşte de la iniţiativele anterioare (începute încă din anii '70 la Institutul de Lingvistică din Bucureşti), le inventariază critic şi propune o nouă abordare interdisciplinară şi totodată integratoare. Astfel, teza răspunde unei lacune vizibile în peisajul academic românesc, unde există multe proiecte valoroase, dar adesea dispersate şi greu de integrat într-un sistem coerent. Aceasta este una dintre ideile recurente ale autorului, şi anume că este nevoie de coerenţă şi de convergenţă a eforturilor colectivelor de cercetători.

Lucrarea are obiective clar delimitate: (i) prezentarea şi analiza proiectelor de cercetare româneşti care au relevanţă pentru realizarea unei bibliografii digitale, a unui corpus digital şi a unui lexicon digital; (ii) propunerea unor metodologii standardizate de codificare a datelor şi metadatelor; (iii) explorarea posibilităţilor de formalizare a cunoaşterii prin ontologii informatice, capabile să sprijine procese automate de analiză şi deducţie; (iv) formularea unui cadru teoretic şi tehnologic pentru constituirea unui „sistem de referinţă complet” al limbii române.

Autorul inventariază un număr considerabil de resurse digitale (bibliografii din perioada 1944–2022, corpusuri elaborate din 1988 până astăzi, lexicoane şi iniţiative similare), fiecare fiind descrisă după criterii clare: obiective, echipă, finanţare, metodologie, rezultate. Această prezentare sistematică conferă tezei valoare de referinţă pentru cercetarea românească în domeniu. Un aport semnificativ este reprezentat de analiza critică a acestor proiecte. Autorul nu se limitează la descriere, ci discută gradul lor de acoperire, limitările metodologice, posibilităţile de integrare şi standardizare. Se remarcă insistenţa asupra nevoii de convergenţă între diversele iniţiative, pentru a se evita fragmentarea şi dublarea eforturilor.

De asemenea, dl. Teodorescu propune modele de formalizare prin ontologii şi demonstrează cum acestea pot facilita procesarea automată şi extragerea de cunoştinţe noi din resurse existente. Această dimensiune teoretică şi aplicativă este originală şi aliniază cercetarea românească la tendinţele internaţionale din lingvistica computaţională.

În concluzie, teza elaborată de Claudius Teodorescu reprezintă o contribuţie solidă şi originală la cercetarea lingvistică românească, prin orientarea ei către integrarea resurselor digitale şi prin fundamentul teoretic interdisciplinar propus. Lucrarea îmbină tradiţia filologică cu instrumentele moderne ale ştiinţei informaţiei, reuşind să ofere un cadru coerent pentru dezvoltarea ulterioară a cercetării de acest tip.